

Podrobná zpráva o realizované mobilitě

Název projektu: **Alliance Française Brno: francouzština v srdci Moravy**
Grantová dohoda č.: **2019-1-CZ01-KA104-061051**
Vysílající instituce: **Alliance Française Brno, z. s., Moravské nám. 15, 602 00 Brno**
Přijímací instituce: **CAVILAM-Alliance Française, 1 Avenue des Célestins, 03206 Vichy**

Jméno a příjmení účastníka: **Darina Honsová**
ID mobility: **61051-MOB-00009**
Datum konání mobility: **16. – 20. 8. 2021**

Školení č. 2

Název	Chanson contemporaine: panorama et activités pour la classe
Program	Týdenní školení (odpolední program). Školení je zaměřeno na využití písniček ve výuce cizího jazyka (aktuální francouzská a frankofonní hudební scéna, nové hudební styly, původ autorů, skladatelů a interpretů, inspirace texty apod.).
Kompetence, které má účastník získat	Účastník se seznámí s hlavními představiteli soudobé francouzské a frankofonní hudební scény, vyzkouší si různé výukové aktivity s využitím písniček a získá didaktické materiály do výuky cizího jazyka.
<u>Obsah:</u> Tématem školení byla francouzská a frankofonní soudobá píseň a její využití při výuce francouzského jazyka. Lektorka nás v průběhu školení seznámila s aktuální francouzskou a frankofonní hudební scénou a také s mnohými autorizovanými aplikacemi a internetovými stránkami, které nabízejí pestré možnosti využití soudobých frankofonních písní. Cílem školení bylo seznámení s postupy, jak zpracovat píseň pro didaktické účely. Nedílnou součástí soudobé písně je videoklip, který výrazně přispívá k rozvoji jazykových kompetencí, a proto by měl být zapracován do didaktického materiálu. Ačkoli píseň slouží přednostně k nácviku poslechových kompetencí, doporučuje se také práce s vizuální stránkou. Ta je důležitým krokem, který usnadní pochopení textu. Pokud se rozhodneme použít píseň při výuce francouzského jazyka, měli bychom respektovat dané postupy a provést studenty čtyřmi etapami ve vhodném pořadí. <u>Úvodní etapa</u> „mise en route“ je jakýmsi odrazovým můstkem, fází, která má za úkol probudit zájem, zvědavost a motivaci pro práci s danou písní. Tato fáze se realizuje bez písně samotné. Nabízí se několik aktivit, které vhodně nastartují lektorův záměr. Příkladem je předložení obrázku, který studenti popisují, a uvedou se tímto do kontextu písně. Je také možné postupovat formou her se sémantickými poli. Vhodně zvolený obrázek (interpreta, snímku obrazovky z videoklipu apod.) stimuluje studenty k brainstormingu a	

zavede je přirozenou cestou k tématu písně. Sofistikovanější cestou může být soutěž ve dvou skupinách, kdy lektor distribuuje mezi studenty hesla, kteří je poté sdělují druhé skupině formou pantomimy nebo kreslení na tabuli. Podle úrovně studentů lektor volí různou obtížnost formulace hesel (mohou to být podstatná jména, slovesa nebo i několikaslovné výrazy), přičemž dbá více či méně na přesné znění zadaného hesla.

Účelem druhé etapy je dosáhnout globálního porozumění. Cestou je vizualizace klipu bez zvuku, případně jeho část. Potlačení zvukové složky lze lépe dosáhnout tvorbou hypotéz o tématu, ale také o autorovi, jeho původu, stylu, celkové atmosféře písně atd. V návaznosti na první etapu je možné formulovat souvislost mezi hesly a videoklipem. Pro tuto fázi je vhodné pracovat ve skupinách a následně společně sdílet domněnky a názory.

Třetí etapa je zaměřena na detailní porozumění. Student má již dostatek informací a vjemů a je připraven na poslech celé písně včetně zhlédnutí videoklipu. V této fázi si student ověřuje hypotézy z předchozích aktivit. Na této úrovni se již nabízí široká škála aktivit, které mohou být zaměřeny na téma písně, na dílčí jazykové prostředky nebo na kulturní aspekty. Volba aktivit odpovídá jazykové úrovni studentů, věkové kategorii, zaměření skupiny apod. Také v této fázi se doporučuje zapojení vizuální složky, tj. práce s klipem. Vybrané screenshoty z videoklipu mohou posloužit pro mnohé aktivity pro studenty, např. seřadit obrázky do správného pořadí dle videoklipu, pomocí přídavných jmen popsat atmosféru místa, výraz v obličeji, pomocí sloves vyjádřit zachycený děj. Je však třeba dbát na to, aby aktivity třetí fáze směřovaly k etapě závěrečné.

Poslední etapa je samostatným projevem, ať už písemným nebo ústním. Je završením, které by nemělo nikdy chybět. Je to fáze, kdy si student ověří nově nabyté poznatky a jazykové kompetence. Slouží také jako zpětná vazba lektorovi, jestli se podařilo naplnit cíle práce s písní. Tento výstup může mít četné podoby. Student může formulovat vlastní názor na téma zakotvené v písni, může zpracovat část textu písně s obměnou klíčových slov, může se opírat o kulturní aspekty písně, o osobnost interpreta či o geografické zázemí.

Nad rámec těchto pedagogických postupů, které představovaly klíčové téma celého školení, jsme našli další úrodnou půdu pro lektorskou práci. Tou byla samotná účast lektorů z mnoha zemí světa a vzájemné sdílení zkušeností z pedagogické praxe. Podmínkou takového sdílení bylo přátelské a podnětné prostředí, práce lektorky, vyvážení teoretické a praktické části a otevřenost účastníků školení.

Tvorba didaktických materiálů je komplexní činnost, mimořádně zajímavá, nicméně pro lektora časově náročná. Proto existuje celá řada kvalitně zpracovaných materiálů dostupných na internetových stránkách. Zvláštní pozornost této oblasti věnuje web Enseigner le français avec TV5MONDE (<https://enseigner.tv5monde.com>), který nabízí lektorům pracovní listy k frankofonním písním pro různé jazykové úrovně, ale poslouží také jako inspirace pro tvorbu vlastních autorských materiálů.

Všechny výše uvedené poznatky mohou být bohatě využity v kurzech nabízených Alliance Française Brno. Píseň může být součástí všeobecných kurzů pro veřejnost – pro dospělé publikum, mládež i děti. Může se však stát i hlavním tématem trimestrálního kurzu.

Alliance Française Brno již v minulosti nabídla takto zaměřený kurz. Vzhledem k tomu, že poslání Alliance Française Brno jsou nejen jazykové kurzy, ale především propagace frankofonní kultury, uplatnění písně ve výuce je tak vhodným prostředkem k jeho naplnění.

Získané kompetence:

- využití dostupných didaktických materiálů z doporučených webových stránek
- osvojení výukových postupů při práci s francouzskou a frankofonní písní
- tvorba autorských pracovních listů

Celkové hodnocení školení:

Školení o soudobé frankofonní písni bylo mimořádně přínosné a podpořilo lektory k tomu, aby začlenili píseň do výuky. Hlavním účelem tohoto začlenění je nejen rozvoj jazykových kompetencí, ale především kulturní rozměr a rozšíření znalostí reálií frankofonních zemí. Je to vynikající a funkční prostředek, jak aktivovat motivaci studentů, vzbudit chuť k učení a ozvláštnit výuku francouzského jazyka.

Résumé en français

Le module a été ciblé sur la chanson française et francophone dans la classe de FLE. Plusieurs sites ont été proposés afin d'exploiter la chanson contemporaine pendant les cours. Parmi les buts principaux, pour intégrer de la chanson dans un cours de langue, demeure la motivation. De même, le travail sur la chanson élargit non seulement les compétences linguistiques, mais aussi les horizons au niveau culturel et approfondit les connaissances civilisationnelles.

Afin de procéder de manière systématique et efficace, il faut s'appuyer sur une méthode conseillée de quatre étapes : la mise en route, la compréhension globale, la compréhension détaillée et la production orale ou écrite. Même si la chanson stimule en premier lieu les compétences auditives, le côté visuel ne devrait pas rester à l'écart. Accompagnant le texte de la chanson, le vidéoclip aide à faire des hypothèses sur le contenu, sur la nature et l'ambiance ou sur l'origine de l'interprète. L'utilisation des images peut également être utile pour faire des activités variées.

L'équilibre entre théorie et pratique a assuré l'efficacité du cours : les participants ont pu adopter des procédés pédagogiques et participer à des activités pour la classe. Le travail en groupes a donné de l'espace à de nouvelles suggestions et au partage mutuel des expériences pédagogiques.